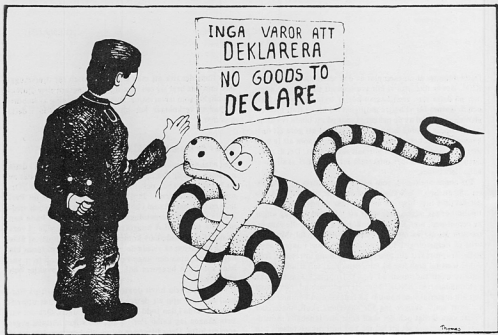

Importförbudet på reptiler och dess verkningar

av LEIF WESTRIN (SHF)

Teckning av Thomas Madsen (LTF)

Den 1 januari 1970 fick vi ett förbud för privatpersoner att importera reptiler. Den officiella anledningen för förbudet påstods vara att ett flertal personer smittats av salmonella från reptiler. Det officiella skälet, anser jag, var en stor bluff då inget fall, så vitt jag känner till, kan påvisas där salmonella överförts från orm till människa. Däremot har det förekommit att barn blivit smittade av sköldpaddor genom att äta avföringen eller dricka ur sköldpaddans vattenskål som varit felaktigt placerad på golvet. (Sköldpaddor ska förvaras i terrarium oätkomliga för barn, de utgör då ingen smittrisk.)

Den inofficiella anledningen för förbudet var att vissa fördomsfulla

personer ville stoppa privatherpetologin innan den fått fotfäste i landet, genom att använda sitt politiska inflytande då ormar har rymt och förorsakat stora rubriker i kvällstidningarna.

Vissa djurhandlare massimporterade reptiler och sålde till vem som helst (den största anledningen till tidningsrubrikerna). Vid ett tillfälle importerades ca 10 000 ryska stäppsköldpaddor (*Testudo horsfieldi*) vilka lagrades i en källare, packade i apelsinlådor, där de gick en plågsam död till mötes — för att sedan begravas på en soptipp. Dessa skumma djurhandlare skydde inga medel då det gällde att göra profit på reptiler. Det förekom t.o.m. att reptiler uthyr-

des som skyltmaterial i butiker och diskotek, där de avled. Jag såg själv mängder av asiatiska råttsnokar (*Ptyas mucosus*) ligga i ett kallt skyltfönster utan belysning på en bråkig pub i Stockholm där slagsmål hörde till vardagen. En kall höstkväll då jag passerade var rutan krossad och de stackars djuren låg stelfrusna bland krossat glas. På en källarpub i gamla stan fanns också uthyrda leguaner och kungsboaormar i närheten av orkesterstraden där de plågades av hög ljudvolym, vibrationer och tobaksrök. När djuren "tog slut" byttes de ut mot nya döds kandidater.

Detta var läget i slutet av sextioalet och de som var ansvariga för att det blev ett importförbud var en handfull

skumma djurhandlare som klarade sig utan straffpåföljd trots detta uppenbara djurplågeri. Den värsta av dem alla lämnade landet när importstoppet kom för att fortsätta verksamheten från Danmark. Några av dessa djurhandlare öppnade offentliga terrarier och fick därmed importtillstånd för reptiler trots sin bakgrund och klarade därmed sig undan de olägenheter som importstoppet orsakade för svenska herpetologer.

Hårdast drabbades privatherpetologerna av förbudet då de inte längre kunde åka utomlands för att hämta nödvändigt avelsmaterial utan att betraktas som lagbrytare. När importförbudet kom trodde man att seriösa privatherpetologer inte skulle möta några större svårigheter att få importtillstånd för det begränsade antal djur som behövdes. Så blev det tyvärr inte, till nackdel för tullmyndigheterna och privatherpetologerna. Med importtillstånd för privatherpetologerna hade många tragedier vid gränsen undvikits. Vid några tillfällen har unga mycket naturintresserade herpetologer fastnat i tullen, då de varit

utomlands och tagit in några få djur för privat bruk, de unga har åtalats och fått böter. Det värsta är att beslagtagna djur överförts till offentliga terrarier där den unga herpetologen oftast har fått se sina dyrt förvärvade djur dö på grund av stress, felaktigt konstruerade terrarier och många gånger inkompetent personal. Jag anser att det är en skandal att i övrigt mycket skötsamma personer skall behöva straffas då lagen *inte* bygger på naturvårdsskäl utan en ren lögn med salmonella som sakska!

En positiv effekt av förbudet var ett den privata forskningen intensifierades när det gällde terrarieteknik, och avelsprogram upprättades med mycket goda resultat. Som exempel kan nämnas att Sverige är självförsörjande på *Boa constrictor* som är utrotningshotad i hemländerna, och herpetologerna behöver följaktligen inte importera dem från ursprungsländerna. För en mängd andra arter har det byggts upp avelsprogram med internationellt unika resultat. Ett exempel är bl.a. *Vipera lebetina schweizeri* vilken numera förökar sig

ärligen i Sverige. Men detta är bara en bråkdel av de olika arter som förökar sig regelbundet i privata terrarier. Dessa avelsprojekt har visat att det finns en framtid för *privat* hållande av reptiler. De privata herpetologerna har i Sverige numera mångdubbelt bättre avelsresultat än de svenska offentliga terrarierna. Privatherpetologerna producerar djur och har tid att lägga ner ett enormt forskningsarbete och skötsel av dessa djur. Trots att privatherpetologin kanske har nyckeln till räddningen av många av dessa hotade arter ges av princip inga importtillstånd till privatpersoner idag. Vi är inga kriminella individer och vi vet att det vi gör är rätt. Vi kommer att fortsätta vår forskning för att bygga upp fasta reproducerande stammar av olika terrariedjur för placering hos avelsintresserade privatherpetologer. Vi ska på detta sätt slå undan fötterna på den internationella djurhandeln. För varje djur avlat i terrarium räddas minst tio djur i naturen från döden hos fångstmannen, djurhandlaren, djurets definitiva sluttation.

